

ת"פ (קריות) 4193-02-23 - מדינת ישראל נ' אלברטה גוטמן

ת"פ (קריות) 4193-02-23 - מדינת ישראל נ' אלברטה גוטמן/שלום קריות

ת"פ (קריות) 4193-02-23

מדינת ישראל

נגד

אלברטה גוטמן

בית משפט השלום בקריות

[02.07.2024]

כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשמת הורשעה במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית בעבירת תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). על פי עובדות כתב האישום, במועד הרלוונטי עבדה הנאשמת כמדריכה בהוסטל בקריית חיים המיועד לחוסים בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית. בהוסטל התגורר אותה העת א', הסובל מפיגור שכלי (להלן - נפגע העבירה). ביום 20.3.22 ישב נפגע העבירה על הספה בסלון ובשלב מסוים השליך את שלט הטלוויזיה על הרצפה והסוללות שבתוכו התפזרו על הרצפה. אז, ניגשה אליו הנאשמת, אחזה בחוזקה בצווארון חולצתו ובאוזניו, משכה אותו בכוח מהספה עד שנפל ארצה, גררה אותו על הרצפה תוך שהיא אוחזת בחולצתו ודוחפת אותו באמצעות רגלה, צעקה עליו ואסרה עליו לחזור לספה. נפגע העבירה בתגובה אמר את המילה "מפחד". לאחר מכן התרחקה ממנו הנאשמת וניגשה לדייר אחר, אז חזרה אל נפגע העבירה והכתה אותו בידיה מספר פעמים בעודו שרוע על הרצפה, אחזה בחוזקה בעורפו והטתה את ראשו לעבר הרצפה.
2. להשלמת התמונה אציין כי במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי המאשימה תגיש סרטון המתעד את האירוע וכי על בסיסו יקבעו ממצאים עובדתיים ככל שיידרשו. תסקיר שירות המבחן

3. שירות המבחן הגיש תסקיר בעניינה של הנאשמת ובו פורטו בהרחבה נסיבות חייה שאין זה המקום להרחיב בהן. בתמצית ייאמר כי הנאשמת כבת 55, נעדרת עבר פלילי, נשואה ואם לשלושה ילדים בגירים. לאורך השנים גילתה הנאשמת יציבות תעסוקתית בתחום שונה אך בשלב מאוחר יחסית עברה לעבוד כמדריכה בהוסטלים וההוסטל בו בוצעה העבירה הוא השני בו עבדה בחייה. לאחר ביצוע העבירה פוטרה הנאשמת וכיום היא עובדת במפעל. הנאשמת תיארה התמודדות עם מצב כלכלי קשה ועם מצבו הבריאותי של בעלה, אשר חלה לאחרונה במחלה קשה. ביחס לביצוע העבירה תיארה הנאשמת תנאי עבודה ירודים ומחסור בכוח אדם שגרמו לה לתחושת תסכול, שחיקה ועייפות כמו גם להתמודדות עם קשיים בטיפול בדיירים. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשמת מציגה גישה מצמצמת ביחס למעשיה אך מביעה אמפטיה כנה לנפגע העבירה. כן צוין שהיא מתקשה להתמודד במצבים הדורשים סף תסכול גבוה, היא בעלת נוקשות חשיבתית וכי עבודה עם אנשים בעלי צרכים מיוחדים מעמידה אותה בסיכון להישנות עבירות בעתיד. שירות המבחן ציין כי הנאשמת אינה פנויה להליך טיפולי בשל קשיי היום-יום עמם היא מתמודדת אך העריך את רמת הסיכון מצידה כנמוכה אף ללא הליך טיפולי. בסיכומו של דבר לא ניתנה המלצה טיפולית, אך הומלץ להטיל על הנאשמת עונש מאסר קצר בעבודות שירות בשילוב פיצוי. ראיות הצדדים לעונש

4. בהתאם להסדר הטיעון הוצג סרטון המתעד את האירוע. כן הגישה המאשימה הצהרת נפגע עבירה לפי סעיף 18 לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001, אשר לאור מצבו של נפגע העבירה, הוגשה באמצעות הוריו - האפוטרופסים. בנוסף, הוגשו מסמכים בדבר מצבו הרפואי של נפגע העבירה ומטעמים של צנעת הפרט לא ארחיב. בהצהרה ציינו הוריו כי מאז האירוע חלה התדרדרות במצבו הנפשי, הרגשי, הקוגניטיבי וההסתגלותי והוא "הפך מאדם שמח לאדם סגור ואלים עם התנהגויות קיצוניות שלא הכרנו". בנוסף ציינו ההורים שמאז האירוע נזקק נפגע העבירה למינון תרופתי גבוה יותר. בסיכום הדברים ביקשו ההורים למצות את הדין עם הנאשמת.

5. בנוסף להצהרה, אמו של נפגע העבירה העידה אף לעונש. האם תיארה בהרחבה ובכאב רב את מצבו של בנה, ככלל ומאז האירוע. כן תיארה האם את הקשיים עמם מתמודדות משפחות המגדלות ילדים בעלי מגבלות דומות ואת תקוותיה לחיים טובים עבור בנה בהוסטל, אשר התנפצו בשל ביצוע העבירה. האם ביקשה להטיל על הנאשמת ענישה שתביא להרתעה של ציבור המטפלים.

6. ב"כ הנאשם הגיש מסמכים רפואיים על אודות מצבו הבריאותי של בעלה של הנאשמת ותלושי שכר שלה. טיעוני הצדדים לעונש

7. ב"כ המאשימה הגישה טיעון כתוב והשלימה טיעונים על פה. הודגשו הערכים המוגנים ובהם הפגיעה בגופו ובנפשו של נפגע העבירה. כן נטען שמדובר באירוע הפוגע באמון הציבור במוסדות הטיפול בחסרי ישע. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה נטען כי מדובר באירוע אלימות חמור שנמשך מספר דקות, על ידי מי שאמורה הייתה לשמור על המתלונן. לאור כל זאת טענה המאשימה למתחם ענישה הנע בין 12-24 חודשי מאסר בפועל. בהתייחס לתסקיר שירות המבחן ציינה המאשימה כי הוא מעיד על גישה מצמצמת מצד הנאשמת וכי לא ניתנה המלצה טיפולית בעניינה. בסיכום הדברים עתרה המאשימה להטיל על הנאשמת 14 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

8. ב"כ הנאשמת פתח את דבריו בהבעת הבנה עמוקה לתחושת ההורים. עם זאת, טען הסנגור כי מעיון בסרטון עולה שמדובר באלומות ברף חומרה נמוך יחסית שלא גרמה כל חבלה. כן טען הסנגור שסיבת האירוע אינה נובעת מנורמות עברייניות של הנאשמת אלא מלחץ ושחיקה והוא אינו מאפיין את התנהגותה. ביחס למתחם הענישה הפנה הסנגור לפסיקה וטען כי הוא נע בין צו של"צ לבין שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. בעניין זה הגיש הסנגור טבלה ובה מקרים בהם אף ערכה המאשימה הסדרים מותנים עם נאשמים בעבירות דומות. הודגש כי מדובר בנאשמת שהיא סבתא לארבעה נכדים, שזו הסתבכותה הראשונה עם החוק ואשר הודתה בהזדמנות הראשונה והביעה חרטה כנה. כן הפנה הסנגור להתרשמות שירות המבחן מהנאשמת, למצבו הרפואי של בעלה ולמצבם הכלכלי של בני הזוג. בסיכום הדברים עתרה ההגנה להסתפק בצו של"צ ובפיצוי מתון.

9. הנאשמת בדבריה האחרונים הצטערה על מעשיה, תיארה כי אהבה את עבודתה במעון אך התקשתה עם תנאי ההעסקה ובפרט עם המחסור בכוח אדם. כן תיארה את מצבו הבריאותי של בעלה וביקשה שלא להרחיב בנקודה זו. דיון והכרעה

קביעת מתחם הענישה

10. את מעשי הנאשמת אין להגדיר אלא כרוע ואטימות לסבלו של האחר. הנאשמת הייתה אחראית על שלומו של נפגע העבירה - אדם בעל צרכים מיוחדים - אך תחת זאת היא מעלה בתפקידה ובאמון שניתן בה על ידי הורי נפגע העבירה וצוות המעון, ופעלה כלפיו באלומות, בבטות ובאופן משפיל.

11. כפי שצוין לעיל, הצדדים הסכימו שהמצאים העובדתיים יקבעו בהתאם לנצפה בסרטון האירוע ומשכך עיינתי בו מספר פעמים. תחילת האירוע בהשלכת שלט הטלוויזיה על ידי נפגע העבירה על הרצפה. המעשה גורם להתפרקות השלט ולפיזור החלקים לכל עבר. הנאשמת נמצאת בשלב זה ליד שולחן האוכל ומשוחחח עם מטפלת המאכילה חסוי אחר (להלן - המטפלת האחרת). היא ניגשת אל נפגע העבירה כאשר מתנועות ידיה ניתן להבין שהיא כועסת עליו ושואלת מדוע עשה כן (הערה: בסרטון אין אודיו). עם הגעתה אליו אוזנת בו הנאשמת בחוזקה, לרבות באוזנו, ומושכת אותו מהספה עד שהוא נופל ארצה במה שנראה כניסיון (פסול ואסור כמובן) להענישו על מעשיו בדרך גופנית תוך שהיא גוררת אותו לעבר חלקי השלט המפוזרים על הרצפה. בשלב זה קמה המטפלת האחרת וניגשת לחסוי אחר שנמצא בחדר והנאשמת עוזבת את נפגע העבירה (שנותר על הרצפה) ונגשת עמה לאותו חסוי. בשלב זה דומה שהשתיים מזהות מצוקה נשימתית אצל חסוי זה ומבצעות בו פעולה כלשהיא עד שמצבו מוטב. השתיים חוזרות לענייניהן - המטפלת האחרת להאכיל את אחד החסויים והנאשמת להמשיך "בסדרת החינוך" (לשיטתה) לנפגע העבירה. שוב היא גוררת אותו על הרצפה (באמצעות רגליה) וצועקת עליו בעודה אוספת את חלקי השלט במה שנראה כדברי תוכחה על מעשיו. בשלב מסוים היא דוחפת את ידו (בעזרת ידה) כאשר היא נראית כעוסה והכל בנוגע לשבירת השלט. בהמשך מכה הנאשמת את נפגע העבירה בראשו ושוב מושכת באוזנו תוך כדי אמירת דברים שנראים כנזיפה על מעשיו. בכל אותה עת נותר נפגע העבירה ישוב על הרצפה ונראה מושפל וסובל.

12. תיאור דברים זה מלמד בבירור את חומרת מעשי הנאשמת. נפגע העבירה הוא אדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית. אכן, הוא השליך שלט אשר התפזר על הרצפה במה שנראה כמעשה מכוון והנאשמת כעסה על התנהגות זו. ואולם, תחת מתן הסבר בדבר מהות המעשה, תוך הפגנת חמלה והבנה למצבו, נהגה היא כלפיו באלימות, בבוטות ובדרכים משפילות. הנאשמת כשלה אפוא כישלון חמור באופן בו הגיבה להתנהגות נפגע העבירה וכל הסבר בדבר מחסור בכוח אדם והיות העבודה קשה ומעייפת, לא ימרק את מעשיה או יצבע אותם בצבעים בהירים יותר. מוכן אני לקבל שתנאי עבודתה לא היו קלים וכוח אדם נוסף היה מסייע להקל על עומס העבודה. מקובל עלי גם שמדובר בעבודה קשה ותובענית הדורשת תעצומות נפש רבים. ואולם, מי שבוחר לעבוד עם אוכלוסיות חלשות הנזקקות לסיוע הזולת נדרש לגילוי אמפטיה, הבנה, וסבלנות אין קץ חרף קשיים אלו.

13. בצד דברים אלו אציין שהאירוע הוא קצר יחסית, עצמת האלימות אינה במדרג גבוה ולא נגרמה חבלה כלשהי. ביחס לנזק הנפשי שנטען שנגרם לנפגע העבירה אזי צודק הסנגור שהדבר לא הוכח. ראשית, כתב האישום אינו מציין כל נזק ודי בכך בכדי לקבוע שהטענה לא הוכחה. יתרה מזו, לא שוכנעתי שהראיות שצורפו להצהרת ההורים מבססות את המסקנה המבוקשת ברמה הנדרשת לצורך הוכחת נסיבה מחמירה. עם זאת מקובל עלי שנפגע העבירה סבל בשל האירוע וכי הוא השפיע על התנהגותו ותחושותיו בהמשך.

14. כאן המקום להתייחס לנקודה שהעלו ההורים בהצהרת נפגע עבירה. מעיון בסרטון עולה שהמטפלת האחרת צופה במעשי הנאשמת אך אינה מתערבת, לא כל שכן שלא מפסיקה אותם. מטעמי זהירות כלפי אותה מטפלת, שקולה לא נשמע בהליך זה, לא ארחיב בנושא אך הצפייה בסרטון אכן שורטת את הלב פעמיים: בפעם הראשונה מהתנהגות הנאשמת ובשנייה משוויון הנפש בה היא מתקבלת אצל המטפלת האחרת.

15. הערכים המוגנים שנפגעו בשל מעשי הנאשמת ברורים. מדובר בפגיעה בשלום גופו ונפשו של נפגע העבירה, כבודו ותחושת הביטחון שלו. הפגיעה במקרה זה קשה לאור העובדה שמדובר באדם הסובל ממוגבלות שכלית התפתחותית אשר אינו מסוגל להגן על עצמו ואף לא להתלונן על המעשים בצורה ברורה. כן גורמים מעשים מסוג זה צער ממשי למשפחות המטופלים ולפגיעה בתחושת המוגנות של הציבור כולו בשל חששם שיקריהם אינם מוגנים במקום בו הם נאלצים לשהות עקב מצבם. ראו:

"בית משפט זה כבר הביע את סלידתו ממעשי תקיפה ואלימות של מטפלים כלפי מטופליהם, ובפרט יפים הדברים שעה שמדובר בפגיעה במטופלים סיעודיים שמזמנות אינם יכולים להגן על עצמם או להתלונן. הדברים יפים שבעתיים שעה שהמטפל הינו עובד ציבור המועסק בבית חולים או במוסד סיעודי ממשלתי, שכן במעשיו המכוערים מערער המטפל את אמון הציבור כולו ואת אמון משפחות המטופלים ביכולתה של המדינה לספק טיפול סיעודי הולם לחלשים ולנזקקים שבחברה" (ע"פ 2444/15 עללא עומר נ' מדינת ישראל (2.8.2015)).

16. מדיניות הענישה בעבירות אלימות בנסיבות דומות מחמירה וזאת על מנת לשדר מסר תקיף ובלתי מתפשר לפיו מי אשר פוגע בחלשים שבחברה יענש במלוא חומרת הדין.

"מעשי תקיפה ואלימות של מטפלים כלפי מטופלים ככלל קשים לגילוי, בשל העדר יכולת פיזית או נפשית של קורבנות העבירה להתלונן על הנעשה בהם בחדרי חדרים. כאשר מגיעים מקרים שכאלה ראוי שיזכו, אם כן, למענה שיפוטי הולם לפיו לא ניתן להשלים עם מעשי אלימות, השפלה וניצול של קשישים אלו בידי מטפליהם. חשוב שבתי המשפט יעבירו מסר ברור, נחרץ וחד משמעי שיש בו התוויה של נורמות התנהגות ראויות והצבת הגדר שמעבר לה אותן התנהגויות הן פסולות ואסורות" (ע"פ 1836/12 קריסנה נריינה נ' מדינת ישראל (1.6.2012)).

17. הערה- הנאשמת הורשעה בעבירת תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, שהעונש המקסימלי הקבוע בצידה הוא שנתיים מאסר. עם זאת ביום 6.7.22 נכנס לתוקפו סעיף 382(ד) הקובע כי: "העובר עבירה לפי סעיף 379 כלפי קטין או חסר ישע...דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה". התיקון ממחיש באופן שאינו משתמע לשתי פנים את עמדת המחוקק בדבר הצורך להחמיר בעונשם של מבצעי עבירות אלו. תיקון זה אינו חל על ענייננו לאור כך שהוא נכנס לתוקף לאחר ביצוע העבירה אך מובן שיש לגזור את הדין ברוח התיקון (ראו בהשוואה דברים שציין בית המשפט העליון לאחר התיקון בעבירות נשק שהחמיר את הענישה בעבירות אלו: ע"פ 8869/21 מדינת ישראל נ' אבראהים קואסמה (13.3.2022)).

18. לצורך הדגמת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות אפנה לפסקי הדין הבאים, בשינויים המחויבים: רע"פ 2187/24 פלונית נ' מדינת ישראל (19.3.2024), בו נידון עניינה של סיעת בפעוטון שהורשעה בשלוש עבירות תקיפה סתם ושלוש עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי בכך שבמספר הזדמנויות תקפה את ילדי הגן, בין היתר, על ידי משיכתם; הכאה בידם; והושבתם בכיסאות האוכל לפרקי זמן ארוכים. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשמת, נעדרת עבר פלילי בעלת נסיבות רפואיות מסוימות, 8 חודשי מאסר בעבודות שירות. ערעור שהגישה, כמו גם בקשת רשות ערעור נדחו; רע"פ 2421/21 אוראל ברמי נ' מדינת ישראל (7.7.2022), בו נדחה ערעור נאשם שהורשע בריבוי עבירות התעללות בחסר ישע ונידון ל-13 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. הנאשם עבד כמטפל סיעודי לאדם שנפגע קשה בתאונת דרכים, המרותק למיטתו וזקוק להשגחה צמודה. בשישה אירועים שונים הכה את המתלונן פעמים רבות בראשו, בחזהו, בבטנו, ובחלקים אחרים של גופו, צבט את אוזניו למשך זמן ממושך, איים עליו, שם כרית על פניו וחבט בו; רע"פ 6590/16 ידאן נ' מדינת ישראל (7.9.2016), בו הוטלו על מטפל במעון לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, 10 חודשי מאסר בגין שני אירועים בהם תקף מטופלת. בראשון היכה את המטופלת במגבת בפניה פעמים רבות וכן במכת אגרוף בעורפה. באירוע נוסף היכה בה עקב השתוללותה וגרם לדימום באפה. הנאשם ניהל הוכחות ולא קיבל אחריות למעשיו; רע"פ 2444/15 עומר נ' מדינת ישראל (2.8.2015), בו הוטלו על אח בבית חולים סיעודי 12 חודשי מאסר בגין תקיפת מטופלת - קשישה כבת 83 מונשמת ומחוסרת הכרה - אשר התבטאה בביצוע פעולות טיפול בצורה אגרסיבית ותוקפנית העולה כדי תקיפה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 8-30 חודשי מאסר והעדיף את עקרון ההלימה על פני שיקולי שיקום. הערעור נדחה; רע"פ 24823-11-21 vafoev mavsuma נ' מדינת ישראל (2.2.2022) בו נדחה ערעור נאשמת, עובדת זרה, על עונשה - 3 חודשי מאסר בפועל, בגין ריבוי עבירות תקיפה סתם כלפי קשישה כבת 92 בה טיפלה, וזאת חרף המלצת שירות המבחן לצו של"צ. בית המשפט המחוזי ציין כי נדרש במקרה זה עונש מאסר ממש, גם אם לתקופה קצרה, אשר "מבטא אל נכון את שאט הנפש ממעשיה ואת הצורך להעביר מסר ברור, כי ביהמ"ש יגן על הקשישים והחלשים מקום בו נפגעו בצורה כה מכוערת ואכזרית. רק ענישה שכזו תוכל להתוות דרך התנהגות ראויה ומכבדת כלפי החלשים שבחברה ולהציב גבולות להתנהגויות פסולות ואסורות"; רע"פ 4059-03-17 עבד אל רחים נ' מדינת ישראל (6.4.2017), בו נידון מדריך במעון לחוסים ל-10 חודשי מאסר בפועל, בשל כך שהכה חוסה בגבו, גרר אותו במדרגות וכן היכה בו במכות אגרוף לפניו ולבטנו; רע"פ 35382-02-16 אנדריי פופוב נ' מדינת ישראל (5.2.2017), בו נידון נאשם לארבע חודשי מאסר בשל כך שסטר בחוזקה על לחיו של חסר ישע, לפת את ידיו בחוזקה והכה באגרוף בפניו; רע"פ 5287-01-15 קונור נ' מדינת ישראל (9.6.2015), בו הורשעה נאשמת בתקיפת חסר ישע ונידונה ל-7 חודשי מאסר בפועל. במקרה זה הכתה הנאשמת את המטופלת, קשישה ילידת 1932 הסובלת מדמנציה, בחזקה בראשה מכה המהווה אלימות לשמה; ת"פ (מח' חיפה) 16850-02-22 מדינת ישראל נ' שאדי טרביה (7.9.2023), בו נידון עניינם של שלושה נאשמים שעבדו בהוסטל לחוסים ושהורשעו בריבוי עבירות תקיפה כלפי מטופלים שכללו גרירה על הרצפה, תפיסות באוזן, סטירות, צביטות ומכות קלות נוספות. שניים מהנאשמים נידונו לשישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ונאשמת נוספת נידונה למאסר מותנה בשל חלקה היחסי בפרשה; ת"פ 19060-05-20 מדינת ישראל נ' עיסה עיסה (8.3.2023), בו הורשע מטפל במחלקה פסיכיאטרית בעבירת תקיפה סתם בכך שתפס בחוזקה מטופל, משך באוזנו והקימו מהכיסא, בעט ברגלו והזיזו ממקומו. הנאשם בשנות השישים לחייו, נעדר עבר פלילי ומצבו הבריאותי רעוע והוא נידון למאסר מותנה, צו של"צ וענישה כלכלית.

19. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירה מושא ענייננו, בנסיבות ביצועה, נע בין מספר חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשי מאסר בפועל, בצירוף ענישה נלווית. קביעת עונשה של הנאשמת
20. גזירת עונשה של הנאשמת אינה קלה. כאמור, מעשיה חמורים, מכוערים ומעוררי סלידה והם ראויים לתגובה עונשית הולמת. עמדת המאשימה לעונש מאסר ואף בכליאה מצויה בגדרי מתחם הענישה והיא בעלת היגיון רב ומתיישבת היטב עם תכליות הענישה במקרה זה - הלימה והרתעה.
21. עם זאת, הנאשמת היא כבת 56, אם לשלושה וסבתא לארבעה נכדים. בעלה מתמודד בחודשים האחרונים עם מחלה קשה, היא מטפלת בו ונטל הפרנסה מוטל על כתפיה. עברה הפלילי נקי, היא הביעה חרטה כנה על מעשיה, הכירה בפסול שבהם וביטאה אמפטיה כלפי נפגע העבירה. שירות המבחן התרשם מסל ערכים תקין, מניהול אורח חיים נורמטיבי ומיכולת לגלות אמפטיה. כן צוין שרמת הסיכון ממנה נמוכה (באם לא תעבוד עם אוכלוסיות חלשות). אכן, הנאשמת לא נרתמה להליך טיפולי ואולם עשתה כן בשל מציאות החיים הקשה בה היא נתונה ודומה ששירות המבחן לא סבר שהדבר נדרש לצורך המלצתו להימנע מהחמרה יתרה עמה.
22. על רקע נתונים אלו סברתי שעונש מאסר בכליאה יבטא חומרה רבה מידי אשר אינה מחויבת המציאות במקרה זה לצורך השגת תכליות הענישה ובהן הלימה והרתעה. כידוע, עונש מאסר בכליאה הוא עונש חמור וקשה. נלוות לו השפעות הרסניות וסבל רב לנאשם, הן מבחינה פיזית והן מבחינה חברתית וכלכלית. כן, סובלת גם משפחתו מעונש זה (ראו בנושא דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, 2015; רע"פ 356/14 קפרוב נ' מדינת ישראל (3.10.2017); פסקה 33). משכך, עונש מאסר בכליאה אמור להיגזר על מי שהוא בעל דפוסי עבריינות מובהקים (רע"פ 4318-10-11 מדינת ישראל נ' רפאילוב ואח' (5.1.2012)), או שהעבירה שעבר אינה מאפשרת, בנסיבות העניין, ענישה שאינה כוללת כליאה.

23. דעתי היא שחרף חומרת המעשים, כליאתה של הנאשמת, על רקע גילה ומצבו הרפואי של בעלה, תהווה ענישה מחמירה יתר על המידה. עם זאת, לא ניתן לוותר במקרה זה על ענישה בדמות מאסר בפועל המצויה בגדרי מתחם הענישה, ממנו אין אף הצדקה לסטות. ואולם, לאור נתוניה האישיים של הנאשמת יש לאפשר לה לשאת את עונשה בדרך של עבודות שירות. ודוק: עונש בדמות צו של"צ, כעתירת ההגנה, אינו מבטא נכונה את חומרת המעשים ואת הפגם המוסרי המגולם בהם. צו של"צ הוא עונש חינוכי, אשר הגם שיש בו פן אופרטיבי, הוא אינו בעל חומרה ממשית ואף אינו כולל את הסטיגמה המחמירה שבמאסר בדרך של עבודות שירות, שהוא עונש מאסר לכל דבר ועניין, למעט בעניין אופן ריצויו (ראו 10002/17 מדינת ישראל נ' ניסים מור (18.7.2018)). אין מדובר בסמנטיקה אלא במהות ובמקרה זה סברתי כאמור שאין להסתפק בצו של"צ. לכך יש להוסיף שאף שירות המבחן לא סבר שניתן להסתפק בשל"צ, ומדובר בנתון בעל משקל ממשי.

24. טרם סיום ראיתי להבהיר להורי נפגע העבירה שאל להם לראות בענישה שהוטלה על הנאשמת כהקלת ראש מצדו של בית המשפט בחומרת העבירה או מאי הכרה בכאבם ובפגיעה הקשה שנגרמה לבנם ולהם. אדרבה: תיארתי לעיל את חומרת המעשים ואת הפגם הערכי-מוסרי הטמון בהם ורחוק אני מלהקל ראש בחומרם. במהלך הדיונים נחשפתי לכאבם של ההורים ולרצונם בענישה מחמירה אשר תביא להרתעה מפני הישנות מעשים כגון אלו. אף רצון זה מובן לי לחלוטין, אך במקרה זה סברתי שעל רקע נתוניה האישיים של הנאשמת ניתן להשיג תכליות אלו אף מבלי להביא לכליאתה, אלא באופן שיתאפשר לה לשאת את עונש המאסר בעבודות שירות, שאינו עונש קל כלל ועיקר. אסיים את גזר הדין באיחולי חיים טובים לנפגע העבירה בחברה תומכת, מגוננת ואוהבת.

25. סיכומי של דבר, אני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 6 חודשים. הנאשמת תישא עונש זה בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה ותתייצב לריצוי עונשה ביום 2.9.24 במתחם כלא מגידו.

מובהר לנאשמת שעליה לבצע את העבודות בהתאם להוראות הממונה ואם לא תעשה כן ניתן יהיה להפקיען מנהלית והיא תישא ביתרת התקופה בבית מאסר.

ב. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים והתנאי הוא שלא תעבור בתוך שנתיים את העבירה בה הורשעה.

ג. פיצוי לנפגע העבירה בסך 15,000 ₪. הפיצוי ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.10.24 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם אחד התשלומים במועדו תעמוד היתרה לפירעון מידי; המאשימה תמסור למזכירות בתוך 14 יום את פרטי חשבון הבנק אליו יש להעביר את הפיצוי וזאת בהתאם לצו האפוטרופסות.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין אל הממונה על עבודות השירות.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ו סיוון תשפ"ד, 02 יולי 2024, במעמד הצדדים.